

Z OBSAHU	Naslouchat Duchu svatému, nebo duchu doby?	05
	Chestertonův otec Brown: „I ten nejodpornější hřích se po zpovědi jeví jako lehčí“	08
	Jak se něco stává někým	11

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

Je to tady: obrovská naděje

Miluji adventní dobu. Dříve jsem se spíše těšil z přípravy na Slavnost Narození našeho Pána, ale od svého povolání ke kněžství intenzivně vnímám Boží zaslíbení, které betlémské Dítě přináší. Zejména když pohlížím na sebe, svou nedokonalost a na současný svět, ve kterém žijeme, kterému mnohdy nerozumím a s jeho směřováním se často nedokážu ztotožnit, mě Boží zaslíbení přináší vjem obrovské naděje. To ujištění, že náš Pán přišel, přichází a přijde, že nás nikdy neopustí a s nekonečnou trpělivostí volá k sobě – je to ohromné tajemství. Nejsme odsouzeni žít v tomto světě věčně a můžeme jednou zemřít; Bohu díky se do světa nemusíme vracet, abychom napravili nebo odpykali to, co jsme za minulého života zpackali. Pán je tak milosrdný a štědrý, že přišel na tento svět v chudé – v dnešním jazyce níz-

koprahové – chýši, aby se nikdo nemusel ostýchat k Němu přijít. Přišel jako nahé, bezbranné dítě, aby žil náš život a byl nám podobný ve všem kromě hříchu. Tím, že se stal se člověkem naplnil Zákon, zanechal nám Evangelium, aby Ho každý dokázal nalézt a žít podle Jeho příkladu. Stal se člověkem, aby zemřel na kříži a nás vykoupil. Narodil se, aby mohl vstát z mrtvých, ukázal realitu spásy, a poslal Ducha Božího, který našemu duchu dosvědčuje, že jsme Božími dětmi, který nám přichází na pomoc v naší slabosti a přimlouvá se za nás u Otce. Narodil se, aby vstoupil na nebesa, kde nám připravil příbytek a slíbil, že nás přivede domů a odkryje, co bylo našim očím nepostřehnutelné. A dokud nedoputujeme do věčného domova nás toto dítě ujišťuje o Boží lásce a o tom, že si v nás učiní s Otcem příbytek, nakolik

Ho budeme milovat a budeme zachovávat Jeho slovo. Ve své věrnosti s námi zůstane po všechny dny až do skonání tohoto věku.

Když vidím malé dítě v betlémské stáji prolínají se mi pojmy advent, parúsia, epifaneia a apokalypsis, různé pohledy na událost Dne Páně, které dávají všemu v životě smysl..., a rozechvěje se mi srdce: to je náš Bůh, v Něho věříme, v Něho doufáme, Toho nade všechno milujeme. Kež takového Boha v dítěti zabaleno v plenkách uvidí i zástupy přicházející k jesličkám, kež Ho uvidí znovuzrozeného v nás a přijmou Ho po našem vzoru jako svého Pána a Spasitele.

*R. D. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
ředitel Pastoračního střediska při
Biskupství českobudějovickém*

Slavíme 800 let františkánské řehole

Ve středu 29. listopadu 2023 si františkánská rodina po celém světě připomněla 800 let od schválení řehole. V bazilice sv. Jana Lateránského v Římě, při které v té době sídlil papež Honorius III., proběhla oslava za přítomnosti generálních ministrů Františkánské rodiny. Slavnost byla od 15 hodin živě přenášena.

U této příležitosti přikládáme část rozhovoru s bratrem Cesarem Vaianim OFM, generálním definitivem a členem Komise františkánské rodiny pro 800. výročí.

Bratře Cesare, řehole byla schválena 29. listopadu 1223. Co říká po 800 letech dnešním františkánům na celém světě?

Smyslem výročí, zvláště pro nás bratry, kteří jsme stále odhodláni žít podle této řehole, je znovu objevit to, co je velmi stručně řečeno na začátku: Řehole a život Menších bratří je toto: zachovávat svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista, žít v poslušnosti, bez ničeho vlastního a v čistotě. V závěru pak řehole navazuje na toto centrální postavení evangelia a uvádí, že chceme být vždy pokorní a podřízení u nohou Církve svaté, abychom zachovávali svaté evangelium, jak

jsme slíbili. Intuice, že řehole je uváděním evangelia do praxe, považují pro nás františkány za nejdůležitější smysl výročí.

Cesta, která Františka dovedla k řeholi, se neobešla bez vnitřního napětí uvnitř bratrského společenství. Můžete nám o tom něco říci?

Potvrzené řeholi předcházela mnohaletá historie, která začala v roce 1209, kdy se František se svými bratry vydal k papeži, aby nechal schválit jeho způsob života: při té příležitosti se mu dostalo pouze ústního, slovního schválení.

Pak byl každý rok tento krátký text, který František přinesl, předložen svatodušní kapitule k revizi shromážděnými bratry, v níž se přidávaly výroky, věty, „nové články“, řekli bychom dnes, výsledek ověřování, které probíhalo na každé kapitule. A tak se z těchto několika prostých slov stalo 24 kapitol, které máme k dispozici v takzvané Nepotvrzené řeholi z roku 1221.

Nevíme, proč tento text nebyl předložen k papežskému schválení: pravděpodobně sama římská kurie dala najevo, že jde o příliš dlouhý text, neobvyklý pro řeholi;

pravděpodobně byl vznesen požadavek na kratší a poněkud právníčtější text.

František sám byl pověřen vypracováním tohoto nového textu, a to i proto, že nikoho nemohlo napadnout, že by k němu mohl přiložit ruku někdo jiný než on sám. Při této redakci, která probíhala ve Fonte Colombo (provincie Rieti, Itálie), mu podle tradice pomáhal bratr Lev, jeho sekretář v pozdějších letech a přítel, jistý bratr Bonizzo z Boloně, o němž téměř nic nevíme, a jistě také kardinál Hugolín, protože on sám, poté co se stal papežem (Řehoř IX., pozn. red.), to uvedl v bule *Quo elongati*, kterou napsal několik let po smrti svatého Františka. Probíhaly i další porady, jak o tom vyprávějí životopisné prameny, které rovněž hovoří o sporu bratří ministrů proti Františkovi a jím sepsané Řeholi.

Po všech těchto událostech, které jistě také provázelo jisté napětí, byl v roce 1223 – pravděpodobně o svatodušních svátcích – Františkův text předložen, znovu revidován, schválen kapitulou a předložen římské kurii. Papež jej schválil 29. listopadu 1223.

ofm.cz

Když křesťanský diplomat hájí muslimskou dívku unesenou islamisty

O Aiše není nic známo. Šestnáctiletá dívka beduínského původu, muslimka s izraelským pasem. Toho prokletého rána 7. října následovala svého otce Júsefa do práce, spolu se svými dvěma bratry Hamzou a Bilalem. Každé ráno odcházeli Júséf z Rahatu, beduínského města v Negevu, kde žil, do práce na farmu Holit.

Toho rána s sebou vzal i své tři děti, aby společně dojili krávy: všechny čtyři unesli teroristé Hamásu. Nejsou to jediní unesení beduini: podle beduínských úřadů jich může dalších být sedm, všichni pracovali v kibucech v okolí Gazy.

Panují obavy o osud Júsefa, který trpí těžkou formou cukrovky a vyžaduje neustálé podávání inzulínu. Ještě větší obavy však panují o Aišu, protože v těchto

hodinách dostaly při propouštění rukojmích přednost mimo jiné mladé dívky, ale Aiša mezi ně zařazena nebyla.

Panují obavy, že se Hamás snaží před palestinskou veřejností utajit, že je zodpovědný i za únosy muslimů, nebo ještě hůře, že celou rodinu považuje za „kolaboranty“ jen proto, že pracují na izraelské farmě. Ani dnes není u mnoha rukojmích jistota, že jsou zadržováni v tunelech Hamásu, ale v případě Aiši a její rodiny převládá hypotéza, že nedostatek informací je způsoben rozpaky Hamásu z přiznání únosu muslimů.

V Izraeli žije asi 220 000 beduínů, většina z nich v oblasti Negevské pouště, ale také na severu mezi Galileou a Jizre'elským údolím, a malé komunity

také v Judeji, podél cesty z Jeruzaléma do Jericha. Většina z nich má izraelské občanství, i když v posledních letech se vztahy s Izraelem staly konfliktnějšími kvůli vládnímu plánu přesídlit mnoho komunit, které vždy žily v poušti, do nových polourbanizovaných osad. Na případ mladé Aiši upozornil také izraelský velvyslanec v Ázerbájdžánu George Deek, jediný izraelský diplomat křesťanského vyznání, znepokojenou zprávou na síti X.

Velvyslanec Deek, kterého kontaktoval deník *L'Osservatore Romano*, uvedl: „Je jasné, že Aišu na rozdíl od jiných dětí a mladých dívek Hamás nepropustil, protože se stydí přiznat, že unášel i muslimy. Její případ musí zůstat v centru po-

SLOVO KNĚZE

Poslední dobou se hodně namluvalo i napsalo o doprovázení a naslouchání. Že je druhá potřeba doprovázet a naslouchat jim, na tom se asi shodne většina z nás, ale otázkou zůstává, jaké to doprovázení a naslouchání vlastně má být, aby bylo ku prospěchu věci. Může být totiž snadné i nesnadné; neboli pasivní či aktivní. Vybereme-li si to aktivní můžeme mít velmi brzy problém, z naslouchače a doprovázeče se totiž mrknutím oka může stát nenáviděná osoba, zvláště záleží-li mu na spáse naslouchaného a doprovázeného.

Člověk totiž není ani věkovitá vykotlaná vrba, jejíž dutině lze svěřit všechna tajemství bez jakékoli reakce, ani věrný pes doprovázející slepě svého pána kamkoli jde. Lidská bytost je totiž od svého stvoření Bohem vybavena rozumem a svobodnou vůlí a jen tzv. „studený čumák“ je schopen ke všemu viděnému a slyšenému zaujmout zcela lhostejný postoj a bez jakékoli emoce pozorovat, jak se tápající a chybující řítí do zkázy. Což asi není zrovna postoj hodný katolického křesťana.

Od nás katolíků se tedy očekává, že svou vůli a rozum využije k tomu, aby druhému (pokud to jen alespoň trochu jde) zabránil spáchat hřích, a tak se pokusil zachránit jeho duši.

Víme totiž, že katolická morálka zná termín „cizí hříchy“ a že to znamená: ke hříchu/hříchu na hříchu jiných radit, nařít, schvalovat, nezabránit, ponoukat, netrestat, mlčet, podílet se a hájit. Mám někdy takový pocit hraničící s jistotou, že malá (snad) část nasloucháčů a doprovázečů na toto zapomíná, a že někteří jdou až tak daleko, že zredukují počet hříchů a některé z nich vyškrtnou ze seznamu a tím odstraní problém a jsou možná i tací, kteří z hříchu udělají ctnost jen aby u naslouchaných zůstali v oblíbě. To se pak peklo může radovat na druhou. A my tu přeci nejsme od toho, abychom peklu dělali radost.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

zornosti, protože ukazuje, jak pohrdání lidskými životy je v Hamásu nadřazeno náboženské solidaritě. Rozhodl jsem se zveřejnit tuto výzvu ve prospěch Aiši, aby se dostala ke sluchu Hamásu, ale aby ji vyslyšely i Izrael a celé mezinárodní společenství. Chceme, aby se Aiša okamžitě vrátila domů jako všichni její vrstevníci“.

I taková je tvář izraelských občanů: křesťanský diplomat brání muslim-

skou dívku unesenou islamistickými fundamentalisty.

[pozn. red.: Aiša a její bratr Bilal byli ve čtvrtek 30. listopadu 2023 propuštěni – <https://www.timesofisrael.com/two-bedouin-teens-still-held-in-gaza-with-father-and-older-brother/>]

Roberto Cetera
Vatican News

Lvovský arcibiskup: Děkujeme všem za podporu, jsme unaveni z této války

Arcibiskup Mokrzycki vyjadřuje vděčnost všem, kteří i prostřednictvím modlitby přispívají k míru a solidaritě v těchto měsících konfliktu: „Ukrajínští katolíci cítí podporu celé katolické církve. Jsme velmi vděční papeži, který nám byl od počátku nablízku“.

„Malá“ část církve, která však v těchto pro Ukrajinu tragických hodinách nabízí velký příspěvek k míru – to je latinská církev, přítomná především na západě této země, dnes menšina čítající 700 000 až jeden milion věřících. Mnoho z nich se nachází ve Lvovské arcidiecézi, v jejímž čele od roku 2007 stojí arcibiskup latinského obřadu, Mieczyslaw Mokrzycki, Polák, který sdílí utrpení ukrajinského lidu po ruské invazi z 24. února 2022. Mons. Mokrzycki přijímá *Vatican News* v rezidenci, kterou zakoupil jeho předchůdce, kardinál Marian Jaworski, když byla arcidiecéze obnovena po 30 letech poté, co zmizela kvůli sovětskému režimu.

Mons. Mokrzycki, latinská církev je na Ukrajině menšinou. Jak může přispět k míru?

Od začátku války jsme naše věřící vyzývali především k modlitbě – jak žádala Panna Maria Fatimská – za mír, za obrácení Ruska a Ukrajiny. Vyzvali jsme také lidi, aby častěji chodili do kostela, postili se a prosili Pána o milosrdenství, protože ho tolik potřebujeme. Na tento mír zvláštním způsobem čekáme již dlouho a také jsme vyzvali naše kněze, řeholní sestry a věřící, aby byli nablízku těm, kteří jsou v nouzi, kteří ztratili děti, manže-

le, otce nebo své domovy tím, že se ocitli na ulici. V našich pastoračních centrech jsme také přijali mnoho uprchlíků a věříme a doufáme, že Bůh učiní tento zázrak, neboť všichni jsme již unaveni touto válkou, která nám přináší utrpení, nejistotu a chudobu. Lidé jsou stále chudší a slabší.

Cítíte se být podporováni všeobecnou církví?

Ukrajínští latinští katolíci cítí podporu celé katolické církve. Jsme velmi vděční Svatému otci, který je nám od počátku nablízku. Modlí se každý den a zejména v neděli a ve středu vyzývá mír na Ukrajině a vyzývá k tomu nejen katolíky, ale i všechny ostatní. Papež také požádal o půst za mír na Ukrajině. Jsme také velmi vděční všem sesterským církvím ve světě, nejen v Evropě, za tuto solidaritu, za ekonomickou a humanitární pomoc, za mnohé návštěvy, které zde uskutečnily různé biskupské konference, kde působí mnoho organizací, jak katolických, tak občanských. Cítíme tuto blízkost, tuto podporu a jsme za ni velmi vděční. Doufáme, že nás neopustí, protože tady na Ukrajině jsme vyčerpáni touto permanentní válkou, doufáme, že ani oni se neunaví a budou nám stále nablízku.

Jak může být ve válčící zemi, jakou je dnes Ukrajina, slyšet hlas církve a zejména její poselství milosrdenství a odpuštění?

Panna Maria Fatimská nás požádala, abychom se modlili za mír a obrácení Rus-

dokončení na str. 7

MĚL SVĚDČIT O TOM SVĚTLE

17. prosinec 2023 – 3. neděle adventní – Jan 1,6–8. 19–28

Alcuin

To znamená „milost Boží“ nebo „obdařený milostí“, protože byl první, kdo svým svědectvím seznámil svět s milostí Nového zákona, tedy s Kristem. Nebo Jan znamená „ten, komu bylo dáno“, protože mu bylo z Boží milosti dáno nejen být předchůdcem Krále králů, ale také ho křtít.

Řehoř

Zjevně popřel, co není, a nepopřel, co je. Řekl pravdu a stal se tak údem toho, jehož jméno si falešně nepřivlastnil.

Neboli Jan volá na poušti, neboť jakoby opuštěné a osamělé Judeji zvěstuje útěchu Vykupitele.

Žádný světec se však neodchýlí od snahy o vlastní dobro, i když je žádán se zvráceným úmyslem. Tak i Jan odpověděl na závistivá slova slovy života; proto následuje: Jan jim odpověděl: Já křtím vodou.

Origenes

Někteří se snaží vyvrátit svědectví proroků o Kristu a tvrdí, že Boží Syn nepotřebuje svědky, protože je dostatečně věrohodný, ať už pro svá spásná slova, nebo pro své zázračné skutky. Proto si také Mojžíš zasloužil důvěryhodnost svými slovy a mocnými činy a nepotřeboval před sebou žádné svědky. K tomu je třeba říci, že pokud je mnoho příčin vedoucích k víře, často někteří nebudou udiveni jedním důkazem, ale uvěří kvůli jinému. A ten, který se stal člověkem pro všechny lidi, je Bůh. Je tedy zřejmé, že některé vedly k údivu nad Kristem prorocké výroky, když se divili tolika hlasům proroků před jeho příchodem, které určovaly místo jeho narození atd.

Zdá se, že Jan z otázky pochopil pochybnosti kněží a levitů, zda snad není Mesiášem, když křtil; ti se však snažili nevyjádřit to otevřeněji, aby nebyli považováni za opovážlivé. Aby tedy nejprve vyvrátil falešné mínění o něm a pak hlásal pravdu, správně nejprve ukazuje, že není Mesiášem; proto následuje: Vyznal a nic nezapřel. Vyznal: Já nejsem Mesi-

Annibale Carracci: Sv. Jan Křtitel vydává svědectví (cca 1600)

áš. Dodejme zde také, že čas Kristova příchodu už dával lidem sílu, jako by už nastal, neboť zákoníci z Písma svatého vyvozovali, že nastal jeho vytoužený čas. Proto Theudas shromáždil jako Mesiáš značný počet lidí a po něm ve dnech soužení Jidáš Galilejský (srov. Sk 5,36–37). A tak Židé, kteří velmi dychtivě očekávali Kristův příchod, poslali k Janovi s otázkou: „Kdo jsi?“, aby zjistili, zda se označí za Mesiáše. Se slovy: „Já nejsem Mesiáš“ to nepopřel. Vyznal tak pravdu.

Jan Zlatoústý

Židé pociťovali k Janovi jakousi lidskou náklonnost. Považovali totiž za nevhodné považovat ho za nižšího než Krista kvůli mnoha věcem, které dokazovaly Janovu slávu: jeho slavnému původu, neboť byl synem velekněze, jeho přísné výchově a jeho pohrdání lidskými věcmi. V Kristu viděli pravý opak: skromný původ, který mu vyčítali a říkali: Není to syn tesařův? (Mt 13,55), obyčejnou stravu a oděv, v nichž nebylo nic víc než v mnohých. Jan je neustále posílal za Kristem, ale oni chtěli Jana spíše za učitele, a proto za ním posílají v domnění, že ho lichocením přimějí k vyznání, že je Mesiáš. Neposílají tedy jako za Kristem služebníky a herodiány, ale kněze a levity, a to ne ledajaké, ale ty, kteří byli z Jeruzaléma, tedy ty nejváženě-

ší. A posílají, aby se zeptali: „Kdo jsi ty?“. Ne jako by to nevěděli, ale chtěli ho navést na to, co jsem řekl. Proto jim Jan odpovídá na jejich záměr, nikoli na otázku: „Vyznal se a nezapřel. A vyznali: „Já nejsem Mesiáš.“ A vyznali, že nejsem Mesiáš. A všimněte si evangelistovy moudrosti. Říká jakoby do třetice totéž, čímž ukazuje jak ctnost Křtitele, tak špatnost a pošestilost Židů. Oddaný služebník si nejen nebere Pánovu slávu, ale pohrdá jí, když mu ji dává v hojnosti. Zástupy k tomuto podezření dospěly z nevědomosti, že Jana považují za Mesiáše, ale tyto ze zloby, když se ho vyptávaly a myslely si, že ho lichocením přitáhnou k tomu, co chtějí. Kdyby si to totiž nevymysleli, řekli by mu na odpověď: „Já nejsem Mesiáš.“ „To jsme si nemysleli, na to jsme se nepřišli ptát. Ale když byli přistiženi a odhaleni, přešli k něčemu jinému; proto následuje: 21. Co tedy, ptali se ho, jsi Eliáš?“

Theofylakt

Nebo Pán byl mezi farizeji, ale oni ho neznali, protože si mysleli, že znají Písmo. Protože v nich byl Pán předpovězen, byl mezi nimi, to znamená v jejich srdcích, ale oni ho neznali, protože nerozuměli Písmu.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

NASLOUCHAT DUCHU SVATÉMU, NEBO DUCHU DOBY?

Úkolem Ducha svatého v našem životě, ať už jsme na synodě o synodalitě, doma nebo v práci, je připomínat nám náš úkol, kterým je podřizovat se Kristu.

Na synodě o synodalitě se hodně mluví o naslouchání Duchu svatému, abychom zjistili, kam chce Duch církev vést. Nikdo však nezmínil, co přesně to znamená.

Málo se také hovořilo o tom, jak bychom měli rozlišovat mezi autentickým hlasem Ducha svatého v nás a jinými „duchy“, kteří nepocházejí od Boha a kteří nás mohou svést na scestí. Místo toho panuje vágní pojetí Ducha svatého jako jakéhosi vědeckého hlasu v nás, kdy dochází ke konfrontaci mezi vlastními pocity ohledně mých zkušeností a vnuknutími Ducha svatého.

Proto hrozí vážné nebezpečí, že v naší kultuře s jejím terapeutickým pohledem na sebe sama jako tvůrce vlastní „pravdy“ a hyperindividualistickým pojetím mravního svědomí jako původce vlastních morálních pravd se kategorii individuální „zkušenosti“ bude přikládat větší váha, než si zaslouží.

Na synodě se ve všech debatách hodně mluví o potřebě „rozlišování“. Nebyla však uvedena žádná duchovní metodika, která by umožnila správné katolické chápání toho, jak se to dělá. Téměř se zdá, jako by rozlišování, o kterém se hovoří, bylo samo o sobě cílem a svým vlastním ospravedlněním.

Jinými slovy, smyslem je samotný proces. Není to však poněkud bezduché? Nejsme proto oprávněni se ptát, zda slovo „rozlišování“ není kódem pro přetřásání různých „názorů“, které církev opakovaně a po řadu staletí odmítala, či dokonce odsuzovala jako závažné omyly?

Církev má dlouhou a hlubokou tradici velkých duchovních učitelů, kteří v průběhu staletí vypracovali osvědčené metody, jak správně rozlišovat Ducha. A ve všech se silně zdůrazňuje potřeba asketické kázně, očisty od neřestí, modlitby, půstu, *lectio divina* (modlitební četby Písma), duchovního vedení a rozjímá-

Giotto di Bondone: Letnice (cca 1300)

ní o učení církve, než člověk spolehlivě získá jistotu, že může rozpoznat Ducha, který k němu promlouvá.

Je opravdu zvláštní, že ač je papež jezuitou, nebyla zmíněna jedna z nejlepších duchovních metod, která kdy byla předložena pro rozlišování Ducha svatého: ignaciánská metoda, jak dosáhnout stavu „lhostejnosti“ vůči vlastním pocitům, názorům a subjektivním dispozicím, než je člověk připraven konečně Ducha uslyšet. Sám jsem absolvoval třicetidenní ignaciánské rekolekce pod vedením jednoho úžasného starého jezuitu,

které mě konečně přivedly k pochopení vnuknutí Ducha svatého. A vyústilo to v rozhodnutí odejít ze semináře a pokračovat v akademické teologické kariéře jako laik.

Rozlišování v Duchu

Tato duchovní cvičení byla vyčerpávacím a nesmírně bolestným procesem, který vyžadoval, aby zemřelo falešné já, které jsem si vytvořil, a abych upřednostnil „misijnější“ chápání svého skutečného povolání.

V Janově evangeliu Ježíš mluví o Du-

chu svatém jako o „Paraklétu“, což lze pravděpodobně nejlépe přeložit jako „Utěšitel“. Jako takový utěšuje neklidnou duši a zklidňuje ducha, aby nám pak otevřel oči pro „pravdu“ (15,26).

Ale jakou pravdu? Pravdu, kterou Bůh zjevil v Kristu a kterou učedníci sami dosvědčili. Duch svatý osvítl jejich mysl, oživil v paměti ony významné události, a tak vede učedníky vpřed v jejich Kristem daném poslání získávat učedníky ze všech národů.

Jinými slovy, úlohou Ducha svatého v našem životě je připomínat nám náš úkol, kterým je podřídit se Kristu a jeho zákonu, a tak nás učinit schopnými evangelizace založené na pravdě.

V biblickém svědectví se objevuje Duch svatý jako božská síla, která nás vede k plnění našeho poslání. I na Kristově životě vidíme, že Kristus vše, co dělá, koná v souladu s Otcovou vůlí „v Duchu“. Právě Duch vede Ježíše, aby strávil 40 dní na poušti, právě Duch ho přivádí k řece Jordánu, aby se nechal pomazat Janem Křtitelem, a právě Duch ho vede k jeho misijnímu údělu na kříži. A co je ze všeho nejpoučnější, v Getsemanské zahradě Ježíš noc před svým ukřižováním prosí Otce, zda by od něj mohl být tento kalich odňat.

Jinými slovy, lidský Kristus touží po jiné cestě ke spáse lidstva, pokud nějaká taková existuje. To je v jistém smyslu subjektivní „pocit“ lidské bytosti. To je jeho „prožitá zkušenost ve složitě sérii okolností“. Protože je však také Bůh a je naplněn Duchem svatým, okamžitě se podřizuje Otcově vůli, nikoli své, a jde na kříž.

A jestliže to platilo pro Krista, který byl bez hříchu, o co více se musíme mít na pozoru před ztotožňováním našich vlastních „pocitů v naší žité zkušenosti“ s hnutím Ducha svatého? Kristus odešel na poušť a 40 dní se postil a modlil, aby v Duchu rozpoznal Boží misijní pravdu pro sebe. Oč více potřebujeme neustálé očišťování svých „názorů“, abychom rozpoznali Boží názor na dané záležitosti?

Rozlišování v Duchu by nás mělo odkazovat zpět ke Kristu, jeho veřejnému Zjevení a ke způsobu, jakým se toto Zjevení rozvinulo v Písmu, v církevním učení a v životech svatých. Právě

Foto: Člověk a Víra

vydávání svědectví o tomto Zjevení je jediným posláním církve. A pokud se od tohoto poslání odchýlí a místo toho postaví do popředí ducha doby, stane se bezvýznamnou.

Mnozí pokrokoví účastníci synody samozřejmě řeknou, že následují Ducha svatého a vydávají svědectví o Kristu tím, že se snaží rozpoznat hnutí Ducha cestou dialogu a naslouchání „Božímu lidu“. Osobně mě však právě toto nejvíce irituje na hantýrce a prázdných řečech, které ze synodálního procesu vzešly.

Synoda a Duch

Bez odkazů na osvědčenou cestu rozlišování, jak ji vypracovali duchovní učitelé církve, a prolezlá bezduchou tautologií a dvojznačností, se místo toho uchýlila k některým z nejpovrchnějších módních slov moderní kultury, čerpaných z populární psychologie a instantních všeléků našich konfesijních talk show. Použitá terminologie je stejná, jakou bychom mohli slyšet například na semináři pro vedoucí pracovníky pojišťoven v nóbl hotelu na Bahamách, kde se školí v dovednosti, jak podpořit lepší „skupinovou dynamiku“.

Kardinál Joseph Tobin z Newarku ve státě New Jersey tento týden v několika komentářích pro média, která se zabývají synodou, uvedl následující:

„Chceme-li mít synodální církev, musíme si položit otázku, zda věříme, že Duch se svobodně projevuje skrze všechny osoby a jejich životní příběhy, a to i v názorech, které jsou zcela odlišné od našich vlastních postojů.“

To je všechno hezké a na první po-

hled jsou tyto připomínky poměrně vlídné. A zcela jistě je velkou ctností umět co nejdříve naslouchat myšlenkám druhých, abychom mohli empaticky vstoupit do jejich životní zkušenosti. Nicméně jako popis synodálního způsobu – způsobu, který je propagován jako nový způsob „bytí církve“ – je zapotřebí větší přesnosti ohledně kritérií, jichž má církev používat k rozhodování mezi zkušenostmi, které jsou více v souladu s evangeliem než jiné.

Jsou si v tomto ohledu všechny zkušenosti rovny? Jsou hlasem Ducha svatého jen proto, že jsou skutečně něčí zkušeností, zkušeností kohokoli? Připusťme, že Duch svatý opravdu promlouvá ke každému z nás. Ale toto promlouvání bývá často přimícháno do horké kaše, v níž se mísí s mými vlastními blahosklonnými a hříchem pokřivenými myšlenkami a pocity.

Církev musí lidem skutečně naslouchat. Musí nás však také učit, vést a pomáhat nám k posvěcení tím, že bude držet pravdu o Kristu jako jediný správný metr pro náš duchovní život. Cokoli jiného znamená ponechat nás napospas zmatkům a modlářství, které mohou mít nejrůznější podobu. A tyto modloslužby mohou podporovat nebezpečné iluze, které způsobí, že budeme nešťastní a uvězněni v područí našich ničivých hříchů.

Není proto žádnou milostí a už vůbec ne ctností lidem naslouchat, ale pak je nechat takové, jací jsou, pod falešnou záminkou větší „vstřícnosti“ a „potvrzení“, že je Bůh miluje „takové, jací jsou“. Samozřejmě že ano, ale Duch svatý nás

v Novém zákoně také „usvědčuje“, aby nás podnítil k „stoupání výš“, což zahrnuje i pokrok směrem k pravdě.

Jinými slovy, Duch svatý nás nevede k rozhovorům s otevřeným koncem, v nichž je pravda vždy potlačována. Duch svatý přináší obsah. Duch není bezobsažný plyn pozitivních vibrací. Duch je Duchem pravdy a jedině pravda nás osvobodí.

Duch svatý a jednota

Strávil jsem 20 let výukou teologie pro typické současné vysokoškoláky. A samozřejmě jsem věnoval spoustu času tomu, že jsem jim naslouchal, a dokonce jsem jim nezdědka radil s jejich životními problémy. Ale po skončení naslouchání zhruba 90% mé práce tvořilo boření předpokladů, které naplňovaly jejich životy, a které jsem se jim snažil odhalit jako iluze.

Svou práci jsem spatřoval hlavně v tom, že jsem „převrátil scénář“, který si v hlavě utvářeli o životě. A scénář, který měli v hlavě, vycházel z jejich kultury a připadal jim nejreálnější. Byla to jejich životní zkušenost. A u většiny z nich jejich život skutečně zahrnoval „složitě situace“.

Jak nedbalý bych byl, kdybych je opustil s myšlenkou, že scénář v jejich hlavách a zkušenosti, které tento scénář spoluvytvářely, jim diktoval Duch svatý! A jak pošetilé by bylo říci si, že když to byla jejich zkušenost, pak to s největší pravděpodobností byl Duch svatý, který ke mně skrze ně promlouval nové pravdy.

Takže, při vši účtě ke kardinálu Tobinovi, některé názory nejen že se liší od těch mých. Některé názory jsou prostě špatné. Správně poukazuje na to, že Duch svatý může přinést jednotu církve,

Foto: Sanktuarium Szentszackie w Winowie / FB

stejně jako to udělal o Letnicích, i uprostřed těchto rozdílů. Ale Duch svatý nepřinesl jednotu prvotním křesťanům tím, že by potvrdil, že všichni mají pravdu. Přinesl jednotu navzdory rozdílům tím, že osvětlil jejich mysl pro přijetí Kristovy pravdy.

Duch svatý tak o Letnicích zrušil bábelskou jazykovou roztržičnost. A je třeba připomenout, že tato roztržičnost byla způsobena hříchem pýchy. Nejednotnost těchto prvních křesťanů byla tedy produktem hříchu, a nikoli pozitivním projevem duhového kaleidoskopu lidské rozmanitosti – rozmanitosti, které Duch žehná a jíž pak využívá jako odrazového můstku k jednotě –, jako by tato rozmanitost byla nefalšovaným dobrem, které je třeba oslavovat.

Zdá se však, že synoda chce Babylón přijmout a požehnat mu jako pozitivnímu projevu hnutí Ducha svatého. A právě Babylón je největším nebezpečím, které tato synoda rozpoutala.

Skutečný pluralismus v Duchu svatém vytváří jednotu tím, že znovu zaměřuje naši pozornost na to, co máme společné, a tak spojuje různé názory do jednoho celku kolem ústřední osy: Krista. Falešný pluralismus však není z Ducha a hrozí, že z církve neudělá jednotný celek, ale spíše směsici špatně poskládaných fragmentů.

Přijď, Duchu svatý!

Larry Chapp
National Catholic Register
Přeložil Pavel Štíčka

dr. Larry Chapp
profesor teologie, spisovatel a publicista

dokončení ze str. 3

ka, protože zlo pochází od lidí, kteří nerespektují Boží zákon, kteří nerespektují přikázání. Bůh neválcí, protože je láska. Válku vedou ti, kdo nemají v srdci mír. Proto musíme vždy prosit Boha o milosrdenství, aby nám odpustil naše slabosti, naše vzdálení se od církve, od Božího zákona. Vraťme se na cestu, kterou nám

ukazuje, protože přikázání a naše dobré jednání vždy přináší světlu mír.

Můžete komunikovat s věřícími latinského obřadu v Rusku? Jakým způsobem?

Latinská církev v Rusku má také svou roli. Jsme stále v kontaktu s moskevským arcibiskupem, stejně jako s dalšími diecézemi. I on řekl, že se modlí za Ukrajinu,

veřejně a jasně odsoudil válku vedenou Ruskem a měl odvahu říci, že válka, která začala v roce 2022, není správná. Vždy nám ukazují, že i oni jsou katolíci a že v Rusku jsou dobří lidé, kteří si tuto invazi nepřejí.

Xavier Sartre
Vatican News

CHESTERTONŮV OTEC BROWN: „I TEN NEJODPORNĚJŠÍ HŘÍCH SE PO ZPOVĚDI JEVÍ JAKO LEHČÍ“

Jsme tím jedním zločincem, kterého můžeme lapit a držet ho v bezpečí pod vlastním kloboukem; toho dosáhneme zejména pokáním vyjádřeným ve zpovědnicí a díky výsadám, které Bůh dává těm, kdo své hříchy vyznávají.

Jeden anglický kněz svému americkému návštěvníkovi naoko říkal, že vraždil lidi. „Všechny jsem je zavraždil sám,“ prohlásil. Host, budiž mu to ke cti, tomu nechtěl věřit.

Nebyla to tak docela pravda. Onen kněz, Chestertonův slavný detektiv otec Brown, se návštěvníkovi snažil vysvětlit, jak řešil zločiny. Jeho host, jakýsi pan Grandison Chace z Bostonu, mu již dříve sdělil, že mu někteří Američané připisují okultní schopnosti.

Otec Brown je při tom nemohl nechat. Svou metodu nazýval duchovním cvičením, ale okultní nebyla. „Pokouším se dostat do vrahova nitra,“ vysvětloval panu Chaceovi.

„Jsem uvnitř v člověku,“ popisoval, „... mysle jeho myšlenkami, zápole s jeho vášněmi; tak dlouho, až se schýlím do postoje jeho příkrčené a číhající zloby, až spatřím svět jeho šilhavýma a krví podlitýma očima, mžouraje mezi klapkami jeho pomatené soustředěnosti, dívaje se krátkou a ostrou perspektivou přímé cesty k tratolišti krve. Až jsem opravdu sám vrahem.“¹ Panu Chaceovi se ulevilo.

Vidět zločince

Otec Brown jako Chestertonův výtvarník pátrání pohlízel se zájmem o to, co nyní nazýváme pojmem lidská důstojnost. Přístupovat k němu po vzoru některých jako k „vědě“ pro něho znamenalo „zůstat vně člověka a studovat ho, jako by to byl nějaký gigantický hmyz pod světlem... umrtvujícím a znelidšťujícím“.

Kněz vidí zločince v živém a polidšťujícím světle, neboť ho vnímá jako jinou

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Víra

lidskou bytost, člověka jako on. Trvá na tom, že nikdo nemá právo snobsky se nad „zločinci“ ušklíbat (uvozovky, které zde vyjadřují ironii, pocházejí od otce Browna), „jako by to byly opice v pralese tisíce mil vzdáleném“.

„Žádný člověk není opravdu dobrý, dokud neví, jak je špatný nebo jak špatný by mohl být,“ pokračoval, „dokud nevymačká ze své duše poslední kapku oleje farizeů; dokud se nestane jeho jedinou nadějí, že polapil jednoho zločince a drží jej v bezpečí pod vlastním kloboukem.“

Toto vysvětlení otce Browna se nachází v první kapitole knihy *Tajemství otce Browna*, čtvrtém z pěti dílů celé série. Sděluje nám něco o tom, jak chápat druhé, zvláště ty, kteří nám připadají jiní než my a o nichž si myslíme, že nedosahují našich morálních měřítek.

A přitom pravděpodobně děláme totéž co ti „zločinci“, jen ve společensky přijatelnější podobě. Ježíš nám říká, že už jen podívat se na ženu chtivě znamená dopustit se cizoložství, a sv. Jan nás varuje, že každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah. Zdá se, že oba svá slova mysleli jako konstatování skutečnosti, nikoli obrazně.

Poznat sami sebe

Vysvětlení otce Browna nám také říká něco o nás samých, a tedy něco o zpovědi: o tom, jak jsme špatní, o kolik horší bychom mohli být a jak moc potřebujeme Boží milost. Pokud přímo neděláme to, co dělají druzí lidé, jsme k tomu vybaveni, a proto bychom mohli dělat totéž co otec Brown, kdybychom na tom pracovali.

¹ Veškeré české citace převzaty z G. K. Chesterton, *Tajemství otce Browna* (Praha: Julius Albert, 1947), přel. Rudolf Uhl.

Kdybychom měli tak velikou představitost jako otec Brown, lépe bychom poznali, jak jsme špatní, ale při zpytování svého svědomí můžeme postupovat podobně. Chesterton to neříká, ale podle mě předpokládal, že detektivní nadání otce Browna pramenilo ze zpovědí, které slyšel, i z vyznávání jeho vlastních hříchů.

Co se dozvěděl z vyslechnutých zpovědí, se můžeme dozvědět, když si poslechneme jednu zpověď, svou vlastní. Jsme tím jedním zločincem, kterého můžeme lapit a držet ho v bezpečí pod vlastním kloboukem; toho dosáhneme zejména pokáním vyjádřeným ve zpovědnici a díky výsadám, které Bůh dává těm, kdo své hříchy vyznávají.

Už jsme sami v sobě, ale mnozí z nás potřebují pracovat na tom, aby uviděli svou „příkrčenou a číhající zlobu“. (Jiní potřebují pracovat na tom, aby uviděli nejen svou zlobu, ale také, že je Bůh stvořil ke svému obrazu a že za ně Ježíš zemřel.) Jako pomůcku k tomu Církev zavedla zpytování svědomí.

Ne potěšení, ale nést ovoce

Jak se to stává, Chesterton svou slavnou

postavu vytvořil částečně podle kněze, jehož znal, faráře Johna O'Connora, který vyslechl jeho první zpověď a přijal ho do Církve. Ve svém vlastním životopise o něm Chesterton píše, že jeho příběhy „intelektuálně inspiroval“. A otec O'Connor napsal knihu nazvanou *Father Brown on Chesterton (Otec Brown o Chestertonovi)*, ve které píše o zpovědích. Napsal ji roku 1937, rok po Chestertonově smrti.

Píše, že některé protestanty zpověď zajímá a vlastně po ní touží, ale nevědí, jak na to. I ty nejlepší z nich „vede nedostatek zkušeností do nečekaných nebo komických situací“. Škoda, že neuvedl příklady.

Chce, aby jeho čtenáři věděli, že katolictví kněží nemají potěšení z toho, když slyší, jak lidé přiznávají své hříchy. „Barvitý detail... je to jediné, co obměňuje obudnou jednotvárnost katalogu zločinů,“ a to není dovoleno. Kajícník by měl své hříchy sdělovat téměř tak, jako by četl z nějakého formuláře, ne aby kněze bavil příběhy. „Je jen deset přikázání a pouze tři nebo čtyři způsoby, jak je porušit, a tak si spočítejte, zda je poslouchat zpovědi nějak vzrušující.“

Někdy však kněz vidí ovoce:

Jediným vzrušením je vzácný prožitek: vidět, jak se duše vynořuje z temné noci oceánu do perleťové záře jitra. Ten letmý pohled na slávu, na prchavý okamžik milostivě poskytnutý zpovědníkovi, naplňuje otupenému opakovaním a zdřevěnělému z klečení, je slovy nepopsatelný.

Souhlasil by se slovy otce Browna z jiného příběhu, kdy jednomu lotrovi říká: „Pokračuj – ve jménu Božím pokračuj. I ten nejdopornější hřích se po zpovědi jeví jako lehčí a já tě zapřísahám, aby ses vyzpovídal. Pokračuj, pokračuj.“

David Mills

National Catholic Register

Přeložila Alena Švecová

David Mills
novinář

STŘET, PŘI KTERÉM TEČE KREV

„Existují konflikty, v nichž je hájení jedné strany nanejvýš nevhodné, a ten současný na Blízkém východě mezi ně rozhodně patří: je vyvolaný velmi složitou situací, v níž se odpovědnost jedněch sčítá s odpovědností druhých a neomlouvá je.“

Ve snaze informovat o probíhajících válkách a nabídnout podněty k zamyšlení jsou našim majákem prorocká slova současného Petrova nástupce, který nadále varuje celé lidstvo před rizikem globální války a sebezničení. Snažíme se dělat žurnalistiku tak, že oddělujeme fakta od názorů a naše názory od názorů jiných. Podávat zprávy o názorech druhých, dávat hlas osobnostem, které se nám zdají zajímavé, neznamená sdílet tyto názory. Znamená to spíše snažit se porozumět tím, že oceníme ty nejdůležitější a nejméně ideologické hlasy.“ píše ve svém komentáři Andrea Tornelli, ediční ředitel vatikán-

ských médií.

Myslím, že je velice důležité ono zmínění těch nejméně ideologických hlasů, neboť právě těmi se to v médiích jenom hemží, až to připomíná onen spor známý ze Stínadel; Losna nebo Mažňák.

Možná nyní napíšu něco, co nebude zrovna přijato s nadšením, ale nějak se nemohu zbavit dojmu, že ač byl holokaust hrozný a přinesl židovskému národu nepředstavitelné utrpení, nic neopravňuje Židy, aby si utrpení, které jim způsobili nacisté „zprivatizovali“ a stále si udržovali jakýsi monopol. Není to totiž spravedlivé vůči ostatním etnikům a skupinám, které trpěly s nimi. Možná si ještě některý z čtenářů vzpomene na veliké pozdvižení ohledně umístování křížů v okolí Osvětimského koncentračního tábora i na to, jak někteří nesli s ne-libostí svatořečení Edith Steinové. Jistě,

byly to jen jakési okrajové vlnky protestů, ale ona ideologie „monopolu utrpení“ tam patrná byla. Holokaust jako takový je ve stálém nebezpečí, že se z něj stane ideologický nástroj, jakési zaklínadlo použitelné jak k pronásledování názorových odpůrců, tak k omluvě vlastních ne zrovna křesťalově čistých skutků. Asi se shodneme, že prožité utrpení vlastní či blízkých neopravňuje nikoho k tomu, aby působil utrpení druhým. A právě prožitá utrpení jsou ideologickým zaklínadlem obou zúčastněných stran. Na straně jedné máme Hammás a na straně druhé samotný stát Izrael. Každý má svou ideologii a každý má snahu získat většinu jak kvantitativní (jednotliví sympatizanti), tak kvalitativní (peníze a prostředky na boj) na svou stranu. A tak je pochopitelné, že i my nezúčastnění jsme vtahováni za pomoci médií do tohoto

Foto: Mazur/catholicnews.org.uk

ideologického boje a čas od času cítíme jakýsi tlak postavit se za jednu z těchto znesvářených stran.

Dovolím si nyní obtěžovat osobní vzpomínkou na vyprávění mé pratety. Na svůj pobyt v koncentračních táborech v Terezíně a Ravensbrücku mnoho nevzpomínala, ale vyprávěla o své repatriaci. Když je vezli zpátky domů na jednom pohraničním nádraží je místní zvali, ať se jdou podívat, jak budou účtovat s Němci. Z celého jejich transportu prý nešel nikdo a mnozí oněm „partyzánům“ odpovídali, že už toho viděli dost a nechtějí vidět další. Věřím, že takových je v každém ideologickém střetu, při kterém teče krev, většina. Těch, co toho viděli, prožili a ztratili tolik, že již nemají zájem o další pokračování krvavého spektaklu. Pokud se ovšem dobře ideologicky rozpumpují vášně na obou stranách, lze vše viděné, ztracené a utrpené využít k tomu, aby utrpení trvalo a zasáhlo co nejvíce lidí a na tom, kdo je vinen či nevinný již tak nějak nezáleží.

A tak se oklikou přes české pohraničí dostáváme zpět k dění ve Svaté Zemi. Jacques Mourad, arcibiskup z Homsu pro agenturu *Fides.org* v článku nazvaném *Peklo ve Svaté Zemi* píše: „Je nelidské, když Palestinci zabíjejí Izraelce v kibucích. A také je nelidské, když Izraelci bombardují nemocnice a kostely.“ A pokračuje: „Byli jsme šokováni a zdrčení, když jsme

viděli padat bomby na nemocnice v Homsu a Alepu. A nyní se to všechno opakuje v Gaze.“ A připomíná prohlášení papeže Františka, že oba národy mají právo mít vlastní stát. I apoštolský vikář Alepa mons. Jallouf vychází ze srovnání se situací v Sýrii, ovšem zdůrazňuje, že situace v Gaze je mnohem horší: „To, co vidíme v Gaze, je horší než to, co zažilo Alepo a čeho jsme byli svědky v Idlibu; nikdy počet obětí, zvláště civilních nedosáhl takové úrovně.“

Abychom si mohli alespoň rámcově představit situaci v Gaze, by nám mohlo posloužit svědectví (z 21. listopadu) dvou řeholních sester (a zároveň i rodných) z Institutu Vtěleného Slova. S. Maria del Pilar a s. Maria del Perpetuo Socorro jsou dvojčata a obě měly možnost jako peruánské občanky opustit Gazu, avšak zůstaly a stále pracují ve farnosti Svaté Rodiny v Gaze:

„Od začátku války obývají náš byt nad farní školou růžencové sestry spolu s ředitelkou školy. My jsme se přestěhovaly do místnosti pod farou a tak máme blíže k lidem, kteří potřebují naši pomoc...“

Ve dnech, kdy izraelská armáda varuje před bojovými střety či bombardováním, uchylují se všichni do kostela. Tam pomáháme ubytovávat především seniory a ve zbývajících prostorách ostatní. Kde mohou být, jak často sami opakují, s Ježíšem. Věříme, že nás až dosud chránil jako štít,

i přes ostřelování nedaleko od nás a jehož šrapnely dopadaly i na naši střechu. Došlo i ke třem lehkým zraněním. Včera i dnes ostřelování neustalo ani přes noc.

Pokud jde o nemocné přijali jsme ty křesťany, kteří přežili bombardování pravoslavného kostela, a některé, kteří jsou ve vážném pooperačním stavu. Jeden potřebuje permanentně kyslík, jiný léčbu rakoviny... Zkrátka lidé, kteří potřebují zvláštní péči. Mnoho mladých lidí a dětí trpí kolitidou, i naši sousedé, z důvodu nedostatku pitné vody a naši lékaři je léčí. Zatím žádný z kamiónů s pitnou vodou nedorazil na sever, míří jenom na jih.

Sestry Matky Terezy a ti, o které pečují, jsou v pořádku a mají dostatek elektřiny, protože mají vlastní generátor. My pro velký počet lidí zapínáme generátor na dvě hodiny denně, což stačí na dobítí telefonů. Stále ještě existují komunikační linky, které fungují, ale ne vždy a všude.

Potravinu musíme dávat na předěl v očekávání, že válka bude ještě trvat měsíc nebo dva. Vaříme pro všechny třikrát týdně... Z rodin, které současně ubytováváme jich 80% přišlo o své domovy a nemají se kam vrátit... Dvakrát denně máme mši svatou a po zbytek času se modlíme růženec. Modlitba je jedinou útěchou uprostřed tolika bolesti.

...Zatím nám zemřeli tři kvůli nedostatku lékařské péče, 18 v důsledku bombardování pravoslavného kostela a jedna starší žena byla zabita ostřelovačem. Před dvěma dny nás izraelská armáda požádala, abychom opustili farnost na dva dny a pak se vrátili. Ale kam jít? Pro staré, nemocné a handicapované by to byla téměř jistá smrt... Z tohoto důvodu všichni zůstávají ve farnosti, i když je to rizikové...“

Přese všechno utrpení a těžkosti však sestra Marie neztrácí naději, jak je patrné ze závěru dopisu:

„Doufáme, že tato válka brzy skončí a křesťané si budou moci opět vybudovat své životy. Jsou kvasem a jsou světlem, které, ač malé, osvětluje město. Jsou živým svědectvím o Kristu, který pro naši záchranu zemřel a vstal z mrtvých.“

Modleme se, aby přítomnost křesťanů v Gaze pokračovala a abychom mohli stále pomáhat těm nejpotřebnějším...“

A dodává, že: „ve skutečnosti není v celém Pásmu Gazy bezpečné místo.“

Foto: Mazur/catholicnews.org.uk

A nám ve středu Evropy asi nezbývá než doufat, že se nevyplní přání, některých izraelských „jestřábů“, kteří se netají touhou „vyčistit“ Pásmo Gazy od Palestinců (a nejen Pásmo Gazy a nejen od Palestinců; jistě se k mnohým doneslo to, co se děje v Arménské čtvrti v Jeruzalémě – psali o tom i na Idnes), tak jako se někteří pod vlivem nejmenovaného Rakušáka netajili touhou vyčistit Evropu od Židů. A také, že se jako nepravdivý ukáže citát jedné z obětí tzv. Arabského jara plk. Kaddáfího: „Mezi Palestinou a Izraelem nevidím rozdíl. Palestinci jsou idioti

stejně jako Izraelci.“

My křesťané (zatím) žijící v míru a blahobytu, bychom neměli zapomínat na Ježíšova slova: „Cokoli jste udělali jednomu z těchto mých nejposlednějších bratrů, mě jste udělali.“ (Mt 25,20) A i když třeba nemáme možnost finančně pomoci (přes server *vozcatolica.com* to jde pomocí Paypalu přímo farnosti Svaté Rodiny v Gaze) máme krom skutků tělesného milosrdenství také skutky milosrdenství duchovního a mezi ně patří i modlitba, ke které nás vybízí i P. Daniel Maes, který již léta působí v Sýrii: „Modleme se za

židovský národ, aby uznal Ježíše Krista, svého největšího rabína, za svého Mesiáše, Syna Božího a Spasitele světa. Modleme se, aby muslimové přijali Ježíše, mrtvého a vzkříšeného Pána, jako svého jediného Spasitele. Modleme se za všechny lidi, bez ohledu na jejich víru, aby žili s čistým a upřímným svědomím, a tak objevili a poznali Ježíše Krista jako svého Spasitele. A modleme se za nás křesťany, abychom se stali hodnými následovníky Ježíše Krista a hlasateli jeho spásy.“ Neboť, jak nás varuje svatý biskup Makarius: „Běda duši, nemá-li Krista, který by ji pilně obdělával, aby mohla přinášet dobré ovoce Duchu! Neboť zpustne, zaroste trním a hlozím, nepřinese plody a nakonec bude vypálena. Běda duši, nepřebývá-li v ní její Pán, Kristus! Neboť zpustne, naplní ji zápch vášní a stane se příbytkem zla.“

P. Evermod Jan Sládek, OPraem.

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem, farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

JAK SE NĚCO STÁVÁ NĚKÝM

Známý katolický kněz a publicista, místopředseda etické komise Ministerstva zdravotnictví, přednosta Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a externí spolupracovník Katedry zdravotnického práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy Marek (Orko) Vácha vyjádřil 28. listopadu 2023 na serveru *iROZHLAS.cz* svůj názor na bytostný status lidského plodu. Doslova řekl: „Zda je embryo něco nebo někdo, je otázkou nerozřešitelných debat. Ve chvíli porodu se již jedná o osobu,

oocyt (vajíčko – pozn. red.) ani spermie osobami nejsou. Někdy v těch 280 dnech se něco stane, nenastane ovšem žádná magická transformace z bytosti na osobu, proces je kontinuální.“¹

Apel na pochybnost

To je velmi závažné vyjádření. Zamysleli se nad jeho praktickými důsledky, nemůžeme nevidět, že jím Marek Vácha

vyslal poselství, které může mít přímo revoluční dopad zvláště mezi katolickými věřícími a samozřejmě také mezi studenty, budoucími lékaři a právníky. Jestliže katolická církev zásadně odmítá potraty, protože v nich spatřuje vraždu neboli zabítí nevinné lidské osoby, nyní jeden z jejích reprezentantů tvrdí, že toto stanovisko nemá žádnou oporu v racionálním poznání. Jakmile se opustí oblast víry a sestoupí se na rovinu racionálních diskuzí, ukazuje se, že problém nelze nijak jednoznačně vyřešit. Pokud je tomu

¹ https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/reprodukce-umele-oplodneni-pribeh-zamrazena-embrya_2311280500_vtk

skutečně tak, jak referuje Marek Vácha, *i otázka potratu se dostává do jiného světla*. Katolík ví, že jeho víra nemůže být slepá a musí mít vždy nějakou vazbu na přirozenou základnu lidské racionality. Když tedy nějaké stanovisko *nelze nijak racionálně obhájit*, nelze ho ani přijímat v úkonu nadpřirozené víry. Výrok Marka Váchy o přirozené nerozřešitelnosti bytostné povahy lidského plodu navozuje právě tuto situaci – rozum je v této otázce bezradný a nepřivádí nás k žádnému jednoznačnému výsledku. Tedy i křesťanské víře schází v této věci nezbytná přirozená základna (*gratia* – zde víra – *supponit naturam* – zde výsledek racionálního poznání, který ukazuje, že víra v lidskou a osobní povahu embrya s ním nijak nekoliduje).

In dubio pro libertate – je-li něco sporné, nemělo by se po nikom vyžadovat zaujímání nějakého jednoznačného postoje. Tak zní alespoň jedno ze základních právních pravidel. Má-li Marek Vácha pravdu, neexistuje žádný důvod, proč by se podle této zásady nemělo jednat i v uvedeném případě. Nemůžeme-li vědět, jaký bytostný status embrya v těle lidské matky náleží a jsme-li katolíky, kteří na racionalitu své víry musí přímo z principu dbát, je tím odstraněna každá překážka, která by bránila legitimitě potratu.

Nerozřešitelnost či nerozřešenost?

Marek Vácha by samozřejmě takto silného výrazu nikdy nepoužil, ale pro vyjádření téže skutečnosti by patrně zvolil opatrnější slova. Příliš výbušné záležitosti se nejlépe zabalují do neutrálních ba někdy dokonce i do pozitivně vyznívajících jazykových prostředků. Například se řekne, že nikoho, kdo se pro potrat rozhodne, *není možné odsuzovat*. Tak totiž velí výše zmíněný právní axiom, o jehož rozumnosti nelze pochybovat. Věžíme-li v *nepřekonatelné* pochybnosti o tom, zda je lidské embryo osobou či jen neosobní realitou, je vždy možné upřednostnit variantu číslo dvě. Žádný zastánce osobní povahy plodu nemůže kritizovat přívržence potratů, neboť jejich pozice je *stejně racionálně nezduvodnitelná* jako pozice jejich názorových odpůrců. Ti se mohou odvolávat na *princip svobody*

Foto: Kelly Sikkema / unsplash

– *in dubiis*, tj. ve sporných věcech, záleží volba na čistě subjektivních motivech voličů.

K rozumnému přístupu k důležitým a závažným problémům patří, že je při jejich pojednávání třeba vážít výrazy doslova na „lékárnických vahách“. O otázce bytostné povahy lidského embrya to platí dvojnásob. Diskutující by si měl dobře rozmyslet, zda je sporné téma *nerozřešené* anebo *nerozřešitelné*. Marek Vácha své čtenáře přesvědčuje, že máme co dělat s otázkou *nerozřešitelnou*. To znamená, že podle něj na ni nebyla a *nikdy* nebude nalezena žádná racionálně uspokojivá odpověď. Jak to ale Marek Vácha ví? Na malém prostoru, který mu byl k vyjádření poskytnut, je samozřejmě nezbytné omezit se na pouhé vyslovení vlastního názoru bez možnosti podložit ho hlubší argumentací. Ale o to víc by měl dotazovaný dávat pozor na to, co adresátům svého poselství sděluje. Vzhledem k popularitě Marka Váchy se dá předpokládat, že velká část jeho čtenářů přijme jeho vyjádření *jako závazný fakt*, o němž se už dále nedá diskutovat, protože k tomu by byla potřebná odbornost, kterou většina lidí nemá. Autorita experta je pro ně proto dostatečná a představuje jediný informační zdroj, který má neodborná veřejnost k dispozici.

Výpadek kvalitní filosofie

V momentě, kdy se nad výrokem Marka Váchy začneme kriticky zamýšlet, zjistíme, že celá záležitost se má poněkud

jinak. Když Marek Vácha referuje o *nerozřešitelnosti* diskutovaného problému, má vlastně pravdu, poněvadž má přítom na mysli diskuzi probíhající mezi současnými vědci (zvláště biology), případně mezi soudobými filosofy. Když se do takové debaty pustí uvedení odborníci, pak lze již dopředu říct, že se o tomto tématu *budou přít bez konce*. Moderní empirická věda totiž k poslední bytostné povaze embrya nemůže z principu vůbec nic říct, protože *esence věcí*, jejich nejzazší ontologická totožnost, je empirickým metodám zcela nedostupná. Je třeba očekávat, že tento názor vyvolá ihned rozhořčenou reakci, ale právě to je *naprosto žádoucí*. Kdo s ním totiž nesouhlasí, musí uvést *nějaké argumenty*, které prokážou jeho mylnost. A je jasné, že se nebude jednat o argumenty vzaté z fyziky, biologie, matematiky atd., protože ve hře je *povaha a rozsah* lidského myšlení, což žádná empirická nebo čistě formální věda nikdy nerozřeší. Žádná z těchto věd nemá argument, kterým by se dokázala efektivně bránit proti zničujícím skeptickým námitkám typu: „rozum není schopen zdůvodnit sám sebe, protože se přitom točí v logickém kruhu anebo upadá do diskvalifikujícího regrese do nekonečna apod.“. Současné kognitivní vědy, na něž by se chtěl patrně mnohý nesouhlasí oponent odvolat, tento problém jednoduše ignorují a obcházejí ho. Pak ale nemůhou nárokovat kvalitu kritičnosti, která je v těchto problémových polohách naprosto nepostradatelná.

Foto: Anna-Simone / flickr

voda v nádobě, která může přibývat nebo ubývat?

Člověk je člověk jen a pouze tehdy, disponuje-li *všemi* ustavujícími znaky, a dokud nějaký z nich schází, není možné hovořit o lidské realitě ani v uměném smyslu (člověk na 20%). To ale znamená, že vznik člověka nemůže být postupný, kontinuální, nýbrž *instantní, okamžitý*. Klást ho do nějaké doby až po početí a rozkouskovat ho do nějakých následných fází nedává žádný smysl. Navíc, je-li člověk jen *evoluční* modifikací nějakého biologického materiálu, nemá své vlastní bytí, ale je *pouhým bytím něčeho jiného od sebe* (konfigurací hmoty), postrádá bytostnou autonomii. Takové pojetí se dá filosoficky úspěšně vyvrátit.

Jakmile se začne diskutovat o uvedených problémech, otevírají se tím další a další otázky, na něž je třeba reagovat. V rámci tohoto příspěvku se ale zastavíme na tomto místě, neboť jeho účel byl již naplněn. Marek Vácha vyslovil názor, který je *racionálně neudržitelný*, ale jeho popularita v myslích jeho příznivců toto kritické manko bohužel snadno vyrovná. Někteří lidé mají nechuť pouštět se do složitějších filosofických debat a zdá se, že ani Marek Vácha si v nich nijak nelibuje. Pak ale šíří omyly, které mají fatální dopady na myšlení a praxi státní správy, budoucí lékařské a právní elity a samozřejmě i nemalého počtu katolických věřících. Zodpovědný badatel, který pochybuje o tom, zda je lidské embryo *něco* či *někdo*, by měl i bez složitých odborných diskuzí poznamenat, že *právě kvůli pochybnosti celé záležitosti se potrat podobá dělostřelecké palbě za kopec, kde možná žijí nevinní lidé*. A už to by mělo stačit k tomu, aby byla odstraněna byť jen pouhá možnost, že by zastánci zabíjení nenarozených měli na své straně nějaký pochopitelný důvod.

Marek Vácha by tedy měl zmínit, že jím tvrzená *nerozřešitelnost* problému vyplývá z toho, že moderní vědci ho z metodických důvodů *nikdy rozřešit nemohou*. V návaznosti na to by pak měl uvést, že po řešení by se mělo pátrat v rovině *filosofické*, což by se neobešlo bez náročné diskuze o poměru filosofie a moderní vědy. Bylo by vhodné poukázat na moderní tendenci věd zbavit filosofii povahy vědeckosti a v lepším případě si z ní učinit pouhou služku pro své vlastní účely (*philosophia ancilla scientiae*). Jenže do této podřadné pozice nelze filosofii vmanipulovat pomocí žádné dnes uznávané vědecké metody. Jak by mohl fyzik, chemik, biolog, matematik či nějaký empirický vědec dokázat, že filosofie není věda a že se maximálně hodí jen ke služebným úkonům ve prospěch dnes etablovaných věd? Pozici filosofie vůči vědám je možné stanovit jen pomocí *filosofických argumentů*, což již paradoxně naznačuje její *autonomní* postavení. Pak je ovšem potřebné si položit otázku: nedá se problém bytostné povahy plodu v těle matky řešit *filosoficky*?

Postupný anebo instantní vznik člověka?

To by bylo na hodně dlouhou diskuzi, ale zde se k tomu vyjádříme jen ve zkratce. Když Marek Vácha sděluje: „*Někdy v těch 280 dnech se něco stane, nenastane ovšem žádná magická transformace z bytosti na*

osobu, proces je kontinuální“, je opět žádoucí se zamyslet, co jeho přesvědčení vlastně implikuje. Nepotlačitelná otázka zní: je možné získat svou základní identitu (bytí člověkem, bytí osobou) v kontinuálním procesu?

Zamysleme se nad obtíží na nějakém názorném příkladu. Dejme tomu, že se nějaká skutečnost (třeba jablko) proměňuje a ze zeleného se postupně a v kontinuálním procesu stává červeným. V tom případě lze tento proces pozorovat a vyjadřovat jeho průběh například prostřednictvím procentuální škály. V čase T1 je jablko 100% zelené, v čase T2 pozorujeme, že je již z 1% jiné barvy, v čase T3 a v následných časových okamžicích je podíl nové barvy stále vyšší – 5%, 40%, 70%, 90% až se nakonec jablko stane červené (100% červené barvy). Na uvedeném procesu není nic nemožného, neboť určitá skutečnost (jablko) *postupně získala určitou kvalitu*, jejíž přítomnost a intenzita je přesně měřitelná.

Pokud však tuto úvahu aplikujeme na onu základní identitu něčeho, která se ve filosofii nazývá *esenci* (princip identity), ukáže se ihned absurdita takové „logiky“. Vzniká-li člověk postupně v kontinuálním procesu, musí být vyvíjející se plod v určitém momentě člověkem jen zčásti (např. z 1%) a tento podíl se musí nepřetržitě zvyšovat (10%, 40%, 90% a na konci 100%). Není absurdní mluvit o člověku na 20%? Je lidská identita něco jako

Roman Cardal

Mgr. Roman Cardal, Ph.D.
filosof

NÁBOŽENSTVÍ GLOBÁLNÍ KLIMATICKÉ ZMĚNY

V souvislosti s *Laudate Deum* („Chvalte Boha“), nedávnou apoštolskou exhortací „všem lidem dobré vůle o klimatické krizi“, mě znepokojuje, že tím, jak proniká do laické sféry, implicitně přetváří záležitost prozíravosti, která vždy zahrnuje povědomí o kompromisních řešeních, v otázku víry.

Své učení o laicích čerpám z 2. vatikánského koncilu. V *Lumen gentium* je biskupům propůjčena úloha určovat nauku v oblasti víry a morálky. Jejich konkrétní způsobilost v tomto úkolu „sahá tak daleko, jak daleko sahá poklad božského zjevení“ (25). Laici mají naproti tomu za úkol uplatňovat tyto principy ve světě: „Z vlastního povolání laiků vyplývá úkol hledat Boží království tím, že se zabývají časnými věcmi a upravují je podle Boha“ (31). „Svatá církev je z božského ustanovení uspořádána a řízena s podivuhodnou rozmanitostí,“ volají koncilní otcové (32).

Člověk by si myslel, že v otázce klimatu bude tato opravdová rozmanitost znamenat dělbou práce: biskupové stanoví obecné principy, odvozené z pokladu víry, zatímco laici využijí své konkrétní schopnosti a uváží, jak tyto principy co nejprozíravěji uplatnit. *Lumen gentium* si představuje týmovou práci v církvi, která funguje zhruba takto.

V *Laudate Deum* se však laici neobjevují. Místo toho zde nacházíme týmovou práci mezi Svatým stolcem a sdružením vědců, „Mezivládním panelem pro změnu klimatu (IPCC), zatímco s laiky jako by se tu nepočítalo.

Zároveň se zde z poměrně opatrných výroků tohoto kvazivědeckého orgánu dělá jasná věc. Uvažte, jak se od sebe jejich prohlášení liší. Exhortace na jednom místě tvrdí:

... víme, že při každém zvýšení globální teploty o 0,5 °C se v některých oblastech zvyšuje intenzita a četnost velkých dešťů a povodní, v jiných zase silných such, někde se objevují extrémní vlny veder a jinde vydatné sněžení.

„Víme.“ V tom, co vím, se nemohu mýlit. Bylo by nesmyslné prohlásit: „Vím, že moje klíče leží na nočním stolku, ale možná se mýlím.“ Spíš bychom měli říct: „Myslím si.“ „Víme“ tedy naznačuje jisto-

tu a vylučuje pochybnosti.

Na jakém základě to tedy „víme“? Exhortace cituje zprávu IPCC (B.2.2), kde se píše:

... každé další globální oteplení o 0,5 °C vyvolává jasně pozorovatelný nárůst intenzity a četnosti extrémního horka, včetně vln veder (velmi pravděpodobné), a silných srážek (vysoká jistota), stejně jako zemědělské a ekologické suchu v některých oblastech (vysoká jistota). V některých oblastech jsou při globálním oteplení o každých 0,5 °C pozorovatelné změny v intenzitě a četnosti meteorologického sucha, kdy víc oblastí vykazuje spíš nárůst než pokles (střední jistota). V některých oblastech se s narůstajícím globálním oteplováním zvětšuje nárůst četnosti a intenzity hydrologického sucha (střední jistota). S dalším globálním oteplováním, až o 1,5 °C, bude narůstat výskyt některých extrémních jevů. Předpokládané procentuální změny jsou větší u vzácnějších jevů (vysoká jistota).

„Velmi pravděpodobné“ znamená v hantýrce IPCC pravděpodobnost nejméně 90 procent na základě jejich modelů. Toto číslo je platné, pouze pokud platí jejich modely. Nevíme, s jakou pravděpodobností jsou jejich modely správné. „Střední jistota“ je kvalitativní pojem, který znamená, že se na daném údaji shodují někteří odborníci (ale ne všichni) a že v jeho prospěch svědčí poměrně silné důkazy. Vidíme tedy, že uměřené prohlášení ve zprávě IPCC, které určitě ponechává prostor pro pochybnosti, se v *Laudate Deum* mění v jasnou věc. Navíc o sněhu zmíněný odstavec zprávy IPCC nic neříká a uvádí, že vlny veder by mohly být častější, nikoli extrémní.

Toto jsou možná banální námítky, ale proč na svou podporu citovat autoritu, pokud nepotvrzuje, co říkáme?

Tón *Laudate Deum*, varující před

hrozící krizí, je motivován očekáváním bodů zvratu, tedy předpokladem, že se blížíme na pokraj nevratné ztráty. Zcela bez výhrad tvrdí, že pokud by se globální teplota „měla zvýšit o víc než dva stupně, ledovce v Grónsku a velká část Antarktidy zcela roztají, což bude mít nesmírně vážné důsledky pro všechny“.

Opět cituje IPCC, tentokrát jeho hodnotící zprávu z roku 2023 (B.3.2). V této zprávě se opravdu nachází výrok, že „při setrvalé úrovni oteplování o 2–3 °C ledový příkrov Grónska a západní Antarktidy během několika tisíc let téměř beze zbytku a nevratně zmizí“. Tedy pokud během několika tisíc let zmizí, bude to nevratné. IPCC však tuto informaci upřesňuje a uvádí, že i na podporu tohoto tvrzení existují jen „omezené důkazy“. „Omezené důkazy“ v pojetí IPCC znamená nejnížší míru podpory.

A takto bychom mohli pokračovat. *Laudate Deum* soustavně mění podmíněné výroky o světě v jednoznačná tvrzení, vhodná pouze pro články víry. Na rozdíl od skutečně vědecké rozpravy nebere v úvahu námítky ani protichůdné důkazy. Je zjevné, že tváří v tvář stavu nouze by jedna potíž ve skutečnosti vytvořila jednu pochybnost – a pochybnostem je nutno se vyhýbat, podobně jako nerozhodnosti ohledně očkování.

Zároveň *Laudate Deum* mluví pohrdavě o všech, kdo by s jeho tvrzeními nesohlasili. Takoví lidé se údajně pokoušejí „o popírání, zamlčování, zamlžování nebo relativizaci tohoto problému“ (5). I vědci, kteří mají jiný názor, se pouze „snaží důkazy popřít“ (13).

To, že globální oteplování by bylo čistě jen škodlivé, se také pokládá za samozřejmost: „... je nesporné, že dopady klimatických změn budou stále více po-

dokončení na str. 15

STŘET ODLIŠNÝCH KULTURNÍCH SVĚTŮ, TLAK SVĚTA

Úvodní poznámka: Příspěvek koncipuji pro zamyšlení i poučení nad možnými konflikty a ztrátami, které mohou vzniknout při změně působiště a nedostatečné adaptaci na nové, resp. staronové prostředí. Jde o skutečný již čtvrtstoletí starý, ale snad v souvislostech s dneškem i aktuální příběh tří kněží, na který jsem byl upozorněn paní učitelkou českého jazyka a literatury. Všichni aktéři, které jsem osobně znal jsou již po smrti, ale přesto příběh vyprávím, aniž bych musel používat jejich jména, protože nechci iritovat pamětníky.

Roku 1992 zemřel ve své farnosti vzácný uměnímilovný a sečtělý kněz. Za působení jeho pokračovatele dojížděl několik let do této farnosti jeho bratr kněz, který celý dosavadní život až do roku 1991 působil nuceně v západní Evropě. Nejen vypomáhal v duchovní službě, ale také s velkou pečlivostí jako erudovaný historik uspořádal korespondenci a ostatní pozůstalost po svém zesnulém bratrovi; dlužno říci, že to nebyla pozůstalost ledajaká. Obsahovala m.j. korespondenci s Janem Zahradníčkem, Jakubem Demlem a jinými osobnostmi našeho duchovního a uměleckého života. Všechno bylo po letech přípravy nachystáno odborně pro archiv, když r. 1997 došlo k personální změně a na faru nastoupil bývalý misionář, jehož působištěm byla dvě desetiletí Jižní Amerika. Byl to vynikající kněz s neuvěřitelným dramatickým životopisem, soupevník a přítel arcibiskupů, kardinálů i opatů, zvyklý životu mezi indiány. Mimochodem dodávám, že vládl kromě mateřtiny a kečuánštiny plynně pěti světovými jazyky, i jazyky klasickými, latinou a řečtinou. Nicméně po jeho nástupu do farnosti se stala věc nešťastná, špatně pochopitelná, kterou znali soupevníci špatně nesli: Vzácnou pozůstalost po faráři, zemřelém roku 1992 vyhodil jako nepotřebnou do kontejneru na odpad. Bohužel to věci znalé okolí zjistilo ex post. ...Není divu, že bratr zemřelého již potom do oněch míst až do svého skonu r. 2008 hledal cestu obtížně...

Můžeme se jenom domýšlet, proč k této nezanedbatelné kulturně-duchov-

ní ztrátě došlo; zdali to bylo pro přílišný spěch, nebo z neznalosti či podcenění vyhozených hodnot. Patrně to byl souběh těchto faktorů, který historii (nejen) oně farnosti a děkanství zjevně ochudil.

K otázce „proč?“ se ovšem znovu a znovu vracím, kdykoli přemýšlím o pontifikátu papeže Františka. Nejde také v jeho osobě a době jistým způsobem o podobný, takřka modelový střet kultur, jehož výsledkem by i vzdor dobré vůli mohla být potenciální ztráta nezanedbatelných hodnot? Kardinál abp. Bergoglio přišel do Evropy, zasažené totalitarismu první půle 20. století z Jižní Ameriky, (zasažené jak staletým bezohledným imperialismem oligarchických režimů, tak kontroverzní minulostí kolonizace), ve které se lidová hnutí radikalizovala marxismem Kominterny, jejíž jed rozlévala i po Karibiku, Africe, Asii i Severní Americe vlna revolucionářů. Působili v prostředí kulturním, na univerzitách a byli školeni i pro nevybíravý boj totalitarismů. Stačí připomenout jméno Gramsci, Frankfurtskou školu, i jistou část naší ekonomické emigrace. Podle okolností, času, prostředí, aktuálních možností volili a volí pragmaticky svoje postupy jako leguáni barvu své kůže... a je zřejmé – projevilo se to plně již za předchozích pontifikátů – že i práce Církve proti tomuto antiteisticky školenému protivníkovi musí být vedena se znalostí jeho taktiky a strategie revolučního boje. Poměrně jasně uchopil téma sv. Jan Pavel II. (*Paměť a identita*, 2005) a zejména Christopher Dawson (1947, 1994, 1997). Nedosti na tom: také strategie Islámu a formy jeho pronikání – protikřesťanský džihád – má podobnou strategii, jejíž část je dokonce veřejně islamistickými představiteli vyhlašována. Nepatří trvalá násilná migrace do Evropy a devastace Evropy touto populací mezi hlavní nástroje úmyslné destrukce, oslabení Evropy před nástupem otevřeného džihádu? – Ukázkou zjevného působení totalit a oligarchů je válka Ruska proti Ukrajině, nebo vztah autonomní Gazy ke státu Izrael, kdy oligarchické struktury

světa podporují vražedný boj obou stran na území Palestiny, uměle za koloniální politiky Anglie po II. sv. válce rozdělené. Politika Kominterny je zjevná v poměru Ruska, Číny a Severní Koreje k ostatnímu světu. Je podobná politice islamistického Turecka, Saúdské Arábie, Íránu, Iráku či Sýrie, Libye, Maroka či Alžíru. – Nelze ale nepřipomenout bezbožecký antiteismus oligarchů Západu i Východu, jejichž vulgární politikou ve zneužitých demokratických a jiných režimech je ve skutečnosti vlastní ekonomický prospěch. (To se trvale projevuje ve mnoha vztazích, m.j. ke Kurdistanu, Přednímu Východu, Balkánu a jinde.)

Petr Peňáz, publicista

dokončení ze str. 3

škozovat životy a rodiny mnoha lidí.“ Možná, ale jaký bude výsledný účinek? A jsou navrhovaná opatření po zvážení všech faktorů prozíravá? Kdo to může potvrdit? Čelíme nouzovému stavu, a tak kompromisní řešení a vyvažující pohledy zjevně nepřipadají v úvahu.

V závěrečné části, nazvané Duchovní motivace, exhortace cituje knihu od zvlášť znepokojené feministky a antinatalistické profesorky Donny Harawayové jako zdroj myšlenky „kontaktních zón“, kde se setkávají různí živí tvorové. Je však známo, že s tímto pojmem přišla Mary Louise Prattová, nikoli Donna Harawayová. Ale proč se obtěžovat s kontrolou poznámek pod čarou nebo uvedených zdrojů?

*Michael Pakaluk
The Catholic Thing
Přeložila Alena Švecová*

*Michael Pakaluk, Ph.D.
profesor etiky a člen Papežské akademie
sv. Tomáše Akvinského*

NAPODOBOVAT KRISTA

Z Říma přichází další výzva katolické církvi v Německu. V návaznosti na papežův dopis čtyřem německým laikům, v němž František vyjádřil hluboké znepokojení nad německou synodální cestou, adresoval vatikánský státní sekretář kardinál Pietro Parolin nótu také německým biskupům. V nótě německý episkopát informoval, že na nadcházejících setkáních s delegáty tzv. německé synodální cesty v Římě nelze diskutovat o svěcení žen a změnách v učení církve o homosexualitě. Parolin v dopise německým biskupům původně datovaném 23. října rovněž připomněl možné disciplinární důsledky pro každého, kdo se církevnímu učení vzepře. Poslední setkání německých biskupů se zástupci římské kurie na tzv. německé synodální cestě se uskutečnilo v červenci ve Vatikánu. Rozhovory mají pokračovat v lednu, dubnu a červenci příštího roku. Očekává se, že se budou týkat ekleziologie, antropologie, morálky a liturgie a textů synodální cesty.

Aliance pro rodinu uspořádala pro veřejnost zajímavou přednášku. Pozvali Catherine Pakalukovou (1976), která se ve svém výzkumu zabývá vztahem rodiny, náboženství, vzdělání, ekonomické svobody a prosperity. Vystudovala ekonomii na Pensylvánské a Harvardově univerzitě. Přednáší na Americké katolické univerzitě ve Washingtonu, kde na The Bush School of Business vede katedru společenské ekonomie. Nositelka ceny Acton Institut's Novak Award za přínos ve výzkumu vztahů mezi náboženskou a ekonomickou svobodou. S manželem a osmi dětmi ve věku od čtyř do čtyřadvaceti let žije v Marylandu. Mj. prohlásila: „V politické a ekonomické debatě si musíme dát tu zásadní otázku. Co inspiruje lidi mít děti? Od odpovědi na ni se odvíjí všechno ostatní.“ Rodina, láska a Bůh jsou věci, pro které jsou podle

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Pakalukové lidé ochotni umírat. „Proto politika, která snižuje náklady na dítě různými podporami, dávkami a dotacemi, nefunguje. A nemůže fungovat,“ říká. „Motivace mít děti jsou v zásadě jen tři: láska, víra a příklad z vlastní rodiny.“

Titul Miss Universe získala současná Miss Nikaraguy Sheynnis Palacios, modelka ze země zničené protikatolickým socialistickým režimem. Na sociálních sítích si všimli ti, kteří mají za úkol posuzovat, jak je která celebrita u různých příležitostí oděna, že slavnostní outfit Sheynnis Palacios byl inspirován vyobrazeními Panny Marie. Vítězka titulu Miss Universe měla na sobě bílé šaty a na ramenou modrý šátek. „Jsem šťastná jménem své země. Je to pro nás vítězství, moji krajané. Jsem křesťanka, katolička a modlitba je pro mě činnost, ve které nacházím útěchu. Když teď děkuji Bohu, je to proto, že tato koruna Miss Universe není moje, je pro Něho,“ dodala.

Od roku 2008 žijí v syrské vesnici

Azeir v komunitě trapistky. Příchod řeholnic do této blízkovýchodní země vyprovokovala mučednická smrt trapistů v alžírském Tibhirine. „Chtěly jsme napodobovat Krista v prostředí, kde jsou křesťané menšinou,“ říká sestra Marta Fagnani. „Především zde chceme vést benediktinský mnišský život, jaký je a který má mimochodem kořeny zde v Sýrii. Protože zde začalo mnišství. Se všim, co se v Sýrii v posledních letech stalo, chceme samozřejmě přinášet i naději. Samotný fakt, že jsme tady zůstaly, v celé naší křehkosti a chudobě, že jsme zůstaly, když lidé stále více uvažují o odchodu, to, že zde stavíme náš klášter, když je vše zničeno, se zdá možná trochu jako bláznovství. Ale my se tímto způsobem snažíme lidem ukázat, co je jako pravý smysl našeho života: vydávat svědectví, že život je silnější než jakákoliv situace smrti, která nás obklopuje.“

-zd-